

δ'

δ' εξάμνηνο

ΕΞΑΜΗΝΟ 4^ο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Ώρες διδασκαλίας εβδομάδας				Ώρες διδασκαλίας εξαμήνου					ECTS
	Θεωρ.	Ασκήσεις			Θεωρ.	Ασκήσεις			Σύνολο	
		Φροντ.	Εργ.	Κλιν.		Φροντ.	Εργ.	Κλιν.		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ										
1. ΠΡΟΛΗΨΗ	2	2			26	26			52	4
2. ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ II	2			4	26			52	78	5
3. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	2	1		2	26	13		26	65	4,5
4. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ I	2				26				26	3
5. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	3	1			39	13			52	5
6. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ	2			2	26			26	52	4
									325	25,5
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ										
1. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	1	1			13	13			26	2
2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ	1	1			13	13			26	2
3. ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	2		2		26		26		52	4
4. ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	1		1		13		13		26	2
5. ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	2				26				26	3
6. ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΩΝ (ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ)	2				26				26	3
7. ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	1	1			13	13			26	2
									208	

δ'

■ Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Πρόληψη (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Η ανάδειξη της σημασίας της πρόληψης για την ατομική και δημόσια υγεία. Η εξοικείωση με την επιστημονική μεθοδολογία της πρόληψης και η γνώση της πρόληψης των σημαντικότερων για τη δημόσια υγεία νοσημάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Το περιεχόμενο και η σημασία της πρόληψης.
- Μεθοδολογία πρόληψης και αξιολόγηση προληπτικών μέτρων.
- Προσυμπτωματικός έλεγχος.
- Πρόληψη κληρονομικών νοσημάτων και πρόληψη ατυχημάτων και κακώσεων.
- Πρόληψη καρδιαγγειακών παθήσεων.
- Πρόληψη κακοήθων νεοπλασιών.
- Γενική πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων. Εμβολιασμοί.
- Πρόληψη φυματίωσης και άλλων αερογενώς μεταδιδόμενων νοσημάτων.
- Πρόληψη νοσημάτων που μεταδίδονται αιματογενώς ή σεξουαλικά.
- Τροφιμογενή νοσήματα και υγιεινή διαχείρισης τροφίμων.
- Υγιεινή του περιβάλλοντος.
- Υγιεινή του νερού.
- Υγιεινή διατροφή.

Φροντιστήριο

Ανάλυση επιδημικών εκρήξεων.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Πρόληψη

Εμμ. Βελιονάκης

Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις ΜΕΠΕ

Αθήνα, 2017

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Κοινωνική, προληπτική Ιατρική και επιδημιολογία

Μ. Αρβανιτίδου - Βαγιωνά

Εκδότης: University Studio Press ΑΕΓΤΕ

2η έκδοση, Θεσσαλονίκη, 2019

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Εμμανουήλ Βελιονάκης (*Καθηγητής*)

2. Βασική Νοσηλευτική II (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

- Η απόκτηση βασικών επιστημονικών γνώσεων αναγκαίων για την παροχή αποτελεσματικής νοσηλευτικής φροντίδας σε άτομα, οικογένειες ή ομάδες ατόμων.
- Κατανόηση των αρχών που στηρίζουν, ερμηνεύουν και τεκμηριώνουν τις νοσηλευτικές εφαρμογές.
- Η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων για την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας σε διάφορες καταστάσεις υγείας/αρρώστιας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή – Οδηγίες – Προσανατολισμός για την ανάπτυξη κλινικών εμπειριών.
- Αρχές διαχείρισης ασθενών με προβλήματα ύπνου-ανάπαυσης.
- Αρχές διαχείρισης ασθενών που βιώνουν stress.
- Αρχές διαχείρισης ασθενών με προβλήματα κένωσης του εντέρου και της ουροδόχου κύστεως.
- Αρχές διαχείρισης ασθενών με προβλήματα διατροφής.
- Αρχές διαχείρισης ασθενών με εντερική διατροφή.
- Αρχές εκπαίδευσης ασθενών με οξεία και χρόνια προβλήματα.
- Το φαινόμενο του πόνου.
- Αρχές περιεγχειρητικής νοσηλευτικής φροντίδας.
- Αρχές διαχείρισης ασθενών με προβλήματα

τα από το αναπαραγωγικό σύστημα.

- Αρχές διαχείρισης ασθενών που υποβάλλονται σε επεμβατικές και μη επεμβατικές διαγνωστικές μελέτες. Αρχές συλλογής δειγμάτων.
- Βασικές αρχές και αξίες που αιτιολογούν τη λήψη ηθικώς αποδεκτών αποφάσεων στη Νοσηλευτική.
- Κώδικες δεοντολογίας στο χώρο της φροντίδας υγείας.

Κλινικό μέρος

Σκοπός είναι οι φοιτητές να:

- Αναπτύξουν δεξιότητες για την εφαρμογή βασικών νοσηλευτικών πράξεων και μεθόδων.
- Αναπτύξουν δεξιότητες στην αξιολόγηση, στο σχεδιασμό και στην παροχή νοσηλευτικής φροντίδας για την ικανοποίηση των βασικών αναγκών των ασθενών. Παρέχουν φροντίδα σε ασθενείς, κυρίως με την εφαρμογή βασικών διαδικασιών, για να κατανοήσουν πώς το σχέδιο φροντίδας εφαρμόζεται και πώς οι νοσηλευτικές ανάγκες των ασθενών αλληλίζονται.
- Συνθέτουν και να σκέπτονται κριτικά με βάση το θεωρητικό τους υπόβαθρο.
- Αναπτύξουν δεξιότητες στο γραπτό και προφορικό τρόπο περιγραφής των παρατηρήσεων και παρεμβάσεων καθώς και της σχετικής αιτιολόγησης των διαφόρων επιλογών.
- Αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας με τους νοσηλευτές και τα άλλα μέλη της ομάδας υγείας.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις: 50%.
Γραπτή εργασία (ημερολόγιο μαθησιακών εμπειριών): 50%.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Bates' Οδηγός για την κλινική εξέταση και τη λήψη ιστορικού (Επίτομο)

Bickley Lynn A, Szilagyi Peter G.
Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD
Αθήνα, 2006

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Κλινική Εξέταση

Erstein Owen, Perkin G. David, Cookson J., De Bono D.P.
Εκδότης: Broken-Hill Publishers LTD.,
Αθήνα, 2005

- **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Κλινική Διάγνωση, Ιστορικό και Φυσική Εξέταση
(Επίτομο)

Swartz Mark
Εκδόσεις: Λαγός Δημήτριος,
Αθήνα, 2011

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Μαργαρίτα Γιαννακοπούλου (*Καθηγήτρια*)

Συνεπικούρηση στην Κλινική Άσκηση:

Φωτεινή Βουζάβαλη (*ΕΔΙΠ*)

Μαρία Καλαφάτη (*ΕΔΙΠ*)

Δήμητρα Παϊκοπούλου (*ΕΔΙΠ*)

3. Συστήματα Νοσηλευτικής Φροντίδας (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Η ανάπτυξη της ικανότητας των φοιτητών για κριτική αξιολόγηση, επιλογή και συμμετοχή στην εφαρμογή των σύγχρονων συστημάτων οργάνωσης και παροχής νοσηλευτικής φροντίδας ατόμων, οικογενειών σε ποικίλες υπηρεσίες παροχής φροντίδας υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Σφαίρες ελέγχου της Νοσηλευτικής
Η συστηματική προσέγγιση στη Νοσηλευτική.
- Διαχρονική εξέλιξη των συστημάτων οργάνωσης και παροχής Νοσηλευτικής φροντίδας.
- Ορισμός – Εφαρμογή – Πλεονεκτήματα/Μειονεκτήματα των συστημάτων:
  - Πλήρους ή Ολικής Φροντίδας.
  - Λειτουργικού ή Κατ' εργασίας .
  - Ομαδικής Νοσηλευτικής.
- Ορισμός – Εφαρμογή – Πλεονεκτήματα/Μειονεκτήματα των συστημάτων:
  - Πρωτοβάθμιας Νοσηλευτικής.
  - Κατά Περίπτωση Διαχείρισης ατόμου.
- Σύγκριση των τεσσάρων συστημάτων (Πλήρους ή Ολικής Φροντίδας, Λειτουργικού ή Κατ' εργασίας, Ομαδικής Νοσηλευτικής, Πρωτοβάθμιας Νοσηλευτικής, Κατά Περίπτωση Διαχείρισης ατόμου) οργάνωσης Νοσηλευτικής Φροντίδας.
- Επιλογή συστήματος Νοσηλευτικής Φροντίδας στην Κλινική Πρακτική. Ερευνητικά δεδομένα Διεθνής και Ελληνική πραγματικότητα.
- Οργάνωση και Διαχείριση της εξατομικευ-

μένης Φροντίδας ασθενών. Νοσηλευτική Αξιολόγηση.

- Νοσηλευτική Διάγνωση.
- Σχεδιασμός Νοσηλευτικής Φροντίδας
- Εφαρμογή Νοσηλευτικής Φροντίδας. Ανεξάρτητες και εξαρτημένες νοσηλευτικές παρεμβάσεις.
- Εκτίμηση των αποτελεσμάτων της Παρεχόμενης Νοσηλευτικής Φροντίδας
- Υπηρεσίες παροχής φροντίδας υγείας. Ο ρόλος των Νοσηλευτών στη συνέχεια της φροντίδας των ασθενών.
- Τεκμηρίωση της Παρεχόμενης, Νοσηλευτικής Φροντίδας. Αναφορά και Σύσκεψη.
- Διεπιστημονική συνεργασία και ομαδική προσέγγιση στην παροχή Νοσηλευτικής Φροντίδας.

Φροντιστηριακό μέρος

Στις φροντιστηριακές ώρες επιδιώκεται η ανάπτυξη της ικανότητας των φοιτητών για τη χρήση της επιστημονικής μεθόδου στην εξατομικευμένη νοσηλευτική προσέγγιση των χρηστών των υπηρεσιών υγείας. Οι φοιτητές σε ομάδες θα ασκηθούν στην οργάνωση διαχείριση και τεκμηρίωση νοσηλευτικής φροντίδας ατόμων με πραγματικά ή δυνητικά προβλήματα υγείας με τη συμμετοχή τους στην ανάληψη ασκήσεων που θα αφορούν κλινικές περιπτώσεις. Η παροχή ευκαιριών εμπέδωσης της θεωρητικής γνώσης και η δυνατότητα συζήτησης ερωτήσεων και προβληματισμών που εγείρονται από την επεξεργασία κλινικών περιπτώσεων θα τους προετοιμάσει για αποδοτικότερη κλινική άσκηση.

Κλινικό μέρος

Στην κλινική άσκηση ο κάθε φοιτητής διατηρεί βάσει οδηγού ατομικό αρχείο – ημερολόγιο των κλινικών εμπειριών του από την παρακολούθηση του τρόπου λειτουργίας της μονάδας και από την ενεργό συμμετοχή του στην οργάνωση και παροχή νοσηλευτικής φροντίδας σε μικρή ομάδα ασθενών με τις αρχές του συστήματος της πρωτοβάθμιας νοσηλευτικής. Στόχος της κλινικής άσκησης είναι η ενθάρρυνση της κριτικής παρατήρησης καθώς και της ενεργητικής συμμετοχής και μάθησης.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτή εργασία από την κλινική άσκηση: 50%
Γραπτές ή προφορικές Εξετάσεις: 50%

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ● **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Οδηγός Ανάπτυξης Σχεδίου Νοσηλευτικής Φροντίδας: Διαγνώσεις – Παρεμβάσεις – Ατιολογήσεις

M. Doenges, F. Moorhouse, A. Murr

Επιμέλεια: Ελισάβετ Πατηράκη-Κουρμπάνη

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD

Αθήνα, 2009

● **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Δεν υπάρχει.

Εκτός της ανωτέρω επιλογής σε όλους τους φοιτητές/τριες θα διανεμηθούν οι Πανεπιστημιακές Σημειώσεις: "Συστήματα Νοσηλευτικής Φροντίδας" συγγραφέας Ελισάβετ Πατηράκη.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Ελισάβετ Πατηράκη (*Καθηγήτρια*)

Στυλιανός Κατσαραγάκης (*Επίκ. Καθηγητής*)

Συνεπικοινωνία στο κλινικό και φροντιστηριακό μέρος:

Μαρία Καθαφάτη (*ΕΔΙΠ*)

4. Παθολογία Ι (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Εκμάθηση και εφαρμογή των μεθόδων κλινικής αξιολόγησης του ασθενούς. Απόκτηση γνώσεων ειδικής νοσηλείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

Κλινική αξιολόγηση ασθενούς.

- Νόσος, σύμπτωμα, φυσικό σημείο, διάγνωση, διαγνωστική προσπέλαση.
- Λήψη ιστορικού, μέθοδοι κλινικής εξέτασης των διαφόρων συστημάτων, περιοχών σώματος και οργάνων.

Νοσήματα των διαφόρων συστημάτων και οργάνων:

- **Ανοσιακού:** Στοιχεία φυσιολογίας. Αυτόνοσες παθήσεις Ανοσο-ανεπάρκειες, Αλλεργικές αντιδράσεις.
- **Μυοσκελετικού:** Κοινά κλινικά και εργαστηριακά ευρήματα. Συχνότερα νοσήματα των Αρθρώσεων, του Συνδετικού ιστού και των Οστών. [Ρευματοειδής. Αγκυλοποιητική, Νεανική, Ψωριασική, Ουρική, Εκφυλιστική και Σηπτική αρθρίτιδα. Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος. Σκληροδερμία. Δερματο – Μυοσίτιδα. Αγγειίτιδες. Οζώδες ερύθημα. Επώδυνα σύνδρομα. Οστεομυελίτιδα και Οστεοπόρωση].
- **Ενδοκρινών Αδένων:** Δομή και δράση των ορμονών. Σύνδρομα υπό και υπερλειτουργίας: υπόφυσης, θυρεοειδούς και παραθυρεοειδών, επινεφριδίων και γονάδων. Εν-

δοκρινείς όγκοι παγκρέατος, σακχαρώδης διαβήτης.

- **Αναπνευστικού:** Στοιχεία Φυσιολογίας. Λειτουργικός έλεγχος. Παρακλινικές εξετάσεις. Κλινικές εκδηλώσεις νόσων του αναπνευστικού. Οξεία και χρόνια βρογχίτιδα. Πνευμονίες. Αλλεργικές παθήσεις, Βρογχεκτασία. Εμφύσημα Πνευμοθώρακας. Σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέρειας. Σύνδρομο άπνοιας. Πνευμονοκονιώσεις. Όγκοι του πνεύμονα, Παθήσεις του υπεζωκότα. Πνευμονική φυματίωση.
- **Πεπτικού σωλήνα:** Κύρια συμπτώματα και σημεία, παρακλινικές εξετάσεις.

Κλινικό μέρος

Στόχοι

- Εξάσκηση στη φυσική εξέταση του ασθενούς
- Απόκτηση εμπειρίας στην εκτέλεση παρεμβατικών τεχνικών

Δραστηριότητες

- Λήψη και καταγραφή ιστορικού παθολογικών ασθενών
- Πλήρη φυσική εξέταση και καταγραφή των ευρημάτων
- Παρακολούθηση της πορείας και ενημέωση του φύλλου νοσηλείας του ασθενούς
- Ενεργός συμμετοχή και απόκτηση εμπειρίας στις αιμοηψίες και φλεβοκεντήσεις
- Παρακολούθηση και παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στην εκτέλεση παρεμβατικών τεχνικών. Ικαθετηριασμός ουροδόχου κύ-

στης, Παρακέντηση κοιλίας, θώρακος, ήπατος, οσφυο-νωτιαία. Τοποθέτηση ρινογαστρικού καθετήρα, ενδοσκοπήσεις πεπτικού]

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Παθολογία, The Johns Hopkins,

Ashar, Miller, Sisson

Ιατρικές Εκδόσεις ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Αθήνα, 5η έκδοση/2017

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

CECIL Βασική Παθολογία

Benjamin Ivor, Griggs R., Wing Ed., Fitz J.

Andreoli T.

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD

6η έκδοση 2017

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Χρήστος Μαυρογιάννης (*Καθηγητής*)

Ιωάννης Ελευσινιώτης (*Καθηγητής*)

Γεωργία Μπάρθα (*Ακαδημαϊκή υπότροφος*)

5. Ψυχολογία στο Χώρο της Υγείας (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει στους φοιτητές: α) τις απαραίτητες γνώσεις για την κατανόηση του αρρώστου και την ανάπτυξη μιας «θεραπευτικής» σχέσης μαζί του σε καταστάσεις κρίσης ή στα πλαίσια της χρόνιας πορείας της υγείας του και β) την ευκαιρία να ευαισθητοποιηθούν στις προσωπικές τους αντιδράσεις απέναντι στον άρρωστο, την αναπηρία, τον πόνο το θάνατο και τη ζωή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Το βιοιατρικό και το βιο-ψυχο-κοινωνικό μοντέλο υγείας -Ο ρόλος της ψυχολογίας στο χώρο της υγείας
- Στρες και υγεία : θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα
- Το στρες και η επαγγελματική εξουθένωση του επαγγελματία υγείας.
- Ο άρρωστος με οξύ πρόβλημα υγείας – Παρέμβαση στην κρίση
- Ο άρρωστος με χρόνια πρόβλημα υγείας – Ψυχολογική στήριξη στις διάφορες φάσεις της αρρώστιας.
- Το υποκειμενικό βίωμα του αρρώστου στην πορεία της χρόνιας και απειλητικής για τη ζωή αρρώστιας – Συμβάλλοντας στην ποιότητα της ζωής του ασθενή
- Ψυχοεκπαίδευση : Μια μέθοδος στήριξης του χρόνιου πάσχοντα.

- Συνέντευξη Κινητοποίησης: τεχνικές κινητοποίησης των ασθενών για την ενεργή συμμετοχή τους στη θεραπεία
- Ο άρρωστος που πεθαίνει και η στήριξη των συγγενών
- Το άρρωστο παιδί: Ψυχολογικές επιπτώσεις από τη νοσηλεία του.
- Το παιδί με χρόνια και σοβαρό πρόβλημα υγείας και η οικογένειά του.

Φροντιστηριακό μέρος

- Ανάλυση κλινικών περιπτώσεων μέσω παρακολούθησης βιντεοταινιών που αναφέρονται στις προσωπικές εμπειρίες ασθενών. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν παιδιά και ενήλικες με χρόνια πρόβλημα υγείας που θεραπεύθηκαν ή που απειλείται η ζωή τους από μια σοβαρή αρρώστια.
- Συμμετοχή σε ασκήσεις που θα βοηθήσουν τους φοιτητές να κατανοήσουν τη στάση τους απέναντι στον άρρωστο και τους συγγενείς του, αλλήλ και το ρόλο που αναλαμβάνουν όταν παρέχουν υπηρεσίες υγείας.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση θα γίνει μέσω γραπτών εξετάσεων και της συμμετοχής τους στις ασκήσεις και συζητήσεις που γίνονται μέσα στην τάξη.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Η Ψυχολογία στο χώρο της Υγείας

Δ. Παπαδάτου, Φ. Αναγνωστόπουλος

Εκδόσεις Παπαζήση ΑΕΒΕ,

Αθήνα, 1η έκδοση 2011

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Ψυχολογία της Υγείας

Καραδήμας Χ. Ευάγγελος

Εκδόσεις Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε.

Αθήνα, 1η έκδοση 2005

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ

Δανάη Παπαδάτου (*Καθηγήτρια*)

Αντωνία Πασχάλη (*Αναπλ. Καθηγήτρια*)

6. Χειρουργική Σημειολογία (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Η κατανόηση της μεθοδολογίας στην διαγνωστική προσπέλαση του χειρουργικού ασθενούς, η παρουσίαση της σημειολογίας των χειρουργικών παθήσεων και η θεωρητική κατάρτιση στις βασικές αρχές που διέπουν τον μεταβολισμό του χειρουργικού ασθενούς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Χειρουργική Σημειολογία: Εισαγωγή στη Χειρουργική – Ιστορική εξέλιξη της Χειρουργικής – Λήψη ιστορικού και κλινική εξέταση – Κλινική εξέταση κεφαλής, τραχήλου, θώρακα, καρδιάς και μεγάλων αγγείων – Ο θυρεοειδής και οι παραθυρεοειδείς αδένες – Κλινική εξέταση μαστού – Χειρουργική ανατομία της κοιλιάς – Κλινική εξέταση της κοιλιάς – Κήλεις του κοιλιακού τοιχώματος – Οξεία κοιλία – Παθήσεις του πρωκτού – Οι αρθρώσεις του ώμου και του αγκώνα, ο βραχίονας, η άκρη χείρ, ο άκρος πους – Κλινική εξέταση των περιφερικών αγγείων – Η αντιμετώπιση του πολυτραυματία – Ο οφθαλμός.

Χειρουργική: Ύδωρ και ηλεκτρολύτες – Οξεοβασική ισορροπία – Shock – Σύνδρομο πολυοργανικής ανεπάρκειας – Ενδοκρινική και μεταβολική απάντηση στο τραύμα – Χειρουργικές λοιμώξεις – Διαταραχές της θρέψης και τεχνητή διατροφή – Μετεγχειρητικές επιπλοκές – Φυσιολογία και παθολογία της επούλωσης – Αρχές Χειρουργικής Ογκολογίας – Χειρουργική παθολογία ενδοκρινών αδένων – Παθήσεις του μαστού – Λαπαροενδοσκοπική Χειρουργική – Επείγουσες χειρουργικές πράξεις – Χειρουργική Ανατομική της κοιλιάς – Παθήσεις του οισοφά-

γου – Παθήσεις του στομάχου και του δωδεκαδακτύλου – Παθήσεις του εντέρου – Ραγδαία αιμορραγία από το πεπτικό – Οξεία κοιλία – Οξεία εντερική απόφραξη – Περιτονίτιδα – Παθήσεις του ήπατος και του σπληνός – Λιθίαση και λοιμώξεις των χοληφόρων – Αποφρακτικός ίκτερος – Παθήσεις του παγκρέατος – Βαριατρική Χειρουργική – Μεταμοσχεύσεις οργάνων – Πειραματικό χειρουργείο.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Προφορικές ή γραπτές εξετάσεις (ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και θέματα προς βραχεία ανάπτυξη).

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Hamilton Bailey Χειρουργική Σημειολογία
Lumley J.

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD
1η έκδοση 2010

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Σύγχρονη Χειρουργική

Αλκιβιάδης Κωστάκης

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD
1η έκδοση 2005

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Ιωάννης Κακλαμάνος (Καθηγητής)

Κωνσταντίνος Μπίρμπας (Καθηγητής)

■ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

1. Διαπολιτισμική Νοσηλευτική (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει εμπειριστωμένη διαπολιτισμική επιστημονική γνώση και δεξιότητες που θα συμβάλουν στην κατανόηση και την απόκτηση επάρκειας των φοιτητών που εργάζονται σε διαφορετικά συστήματα παροχής φροντίδας υγείας, όπου νοσηλεύονται άτομα προερχόμενα από διαφορετικούς πολιτισμούς. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οποία θα καταστήσει τους φοιτητές ικανούς:

- α) να αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα της διαπολιτισμικής γνώσης και την παροχή φροντίδας υγείας (πρόληψη, θεραπεία, αποκατάσταση) χρησιμοποιώντας τη νοσηλευτική διάγνωση και επικοινωνία,
- β) να εκτιμούν τις πολιτισμικές επιδράσεις στην καθημερινή ζωή,
- γ) να ανακαλύπτουν τις πολιτισμικές διαφορές που δημιουργούν αλληλεπιδράσεις μεταξύ των επαγγελματιών υγείας και των χρηστών υπηρεσιών των συστημάτων φροντίδας υγείας,
- δ) να αναλύουν τις πολιτισμικές διαφορές και ομοιότητες και τη δυνατότητα πολιτισμικών συγκρούσεων ή διαχωρισμών και τέλος
- ε) να αξιολογούν μετά από κριτική επεξεργασία τα συστήματα παροχής υπηρεσιών φροντίδας υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Νοσηλευτική.
- Εννοιολογικοί προσδιορισμοί.

- Θεωρητικό πλαίσιο Διαπολιτισμικής Νοσηλευτικής.
- Θεωρία της Διαπολιτισμικής Νοσηλευτικής της Leininger (1995),
- Θεωρία της ασφάλειας της Ramsden (1995),
- Θεωρία της πολιτισμικής ευαισθησίας της Talabere (1995), η
- Θεωρία της πολιτισμικής ικανότητας της Camphinha Bacote (1994).
- Διαπολιτισμική προσέγγιση της υγείας της κοινότητας.
- Ρόλοι και δραστηριότητες των νοσηλευτών σε υπηρεσίες υγείας μεταναστών και προσφύγων.
- Πολιτικές προσαρμογής, ολοκλήρωσης, αφομοίωσης, διαχωρισμού, απομόνωσης και εκπολιτισμού στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι επιδράσεις τους στα συστήματα φροντίδας υγείας παραδοσιακού και δυτικού τύπου, στη νομοθεσία και στους εθνικούς κανονισμούς καθώς και στην καθημερινή ζωή του Ευρωπαϊκού πληθυσμού.
- Ειδικές υπηρεσίες Π.Φ.Υ. μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα.
- Νομοθεσία στην άσκηση της Διαπολιτισμικής Νοσηλευτικής.
- Μεθοδολογία PBL σε ειδικά πολιτισμικά θέματα φροντίδας υγείας σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.

Φροντιστηριακό μέρος

Ομαδική επεξεργασία, συγγραφή και παρουσίαση σχετικού θέματος με κριτική ανάλυση και σύνθεση.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

50% τελικής βαθμολογίας μαθήματος Εργασία από φροντιστηριακή άσκηση.

50% τελικής βαθμολογίας μαθήματος από τελική γραπτή ή προφορική εξέταση.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Διαπολιτισμική Νοσηλευτική και πολιτισμική επάρκεια για τους επαγγελματίες υγείας

Αθ. Καθοικαιρινού, Ι. Παπαδόπουλος,
Χρ. Κούτα

Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD

1η έκδοση 2011

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Πολιτισμός και ψυχική υγεία: Η κοινότητα ως θεραπευτής

Μαδιανός Μιχάλης Γ.

Εκδόσεις Αθανάσιος Καστανιώτης Α.Ε. ΒΕΔΕ

1η έκδοση 2015

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Παρασκευή Αποστολάρα (*Λέκτορας Τμήματος Νοσηλευτικής ΠΑΔΑ*)

2. Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Το μάθημα των Πληροφοριακών Συστημάτων Νοσοκομείων έχει ως σκοπό να διδάξει στον φοιτητή τις βασικές αρχές λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων νοσοκομείων, του ηλεκτρονικού φακέλου υγείας ασθενών και τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από την ορθή λειτουργία τους όσον αφορά την εξοικονόμηση πόρων και τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος/Εργαστήριο

- Ορισμός πληροφοριακού συστήματος.
- Ιστορική εξέλιξη των πληροφοριακών συστημάτων νοσοκομείων.
- Μέθοδοι ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων.
- Αρχιτεκτονικές πληροφοριακών συστημάτων νοσοκομείων.
- Συστήματα ορολογίας ιατρικής και νοσηλευτικής – Πρότυπα.
- Ηλεκτρονικός φάκελος υγείας ασθενών
- Νοσηλευτική διεργασία – Νοσηλευτική πληροφορική.
- Ιατρικό απόρρητο.
- Διοικητικό υποσύστημα.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Βιοπληροφορική-Εφαρμογές Υπολογιστών στη Φροντίδα Υγείας και τη Βιοϊατρική

Cimino J., E. Shortliffe

Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD

1η έκδοση 2013

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Πληροφορική της Υγείας – Νοσηλευτική Προσέγγιση

I. Μαντάς, A. Hasman

Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD

1η έκδοση 2007

Σημειώνεται ότι τα παραπάνω συγγράμματα έχουν διανεμηθεί στο μάθημα Πληροφορική της Υγείας και δε χρειάζεται να διανεμηθούν ξανά. Δηλαδή θα αρκестούν στην επιλογή του μαθήματος ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Παρίσης Γάλλιος

(Ακαδημαϊκός Υπότροφος ΕΣΠΑ)

3. Υγιεινή της Εργασίας (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση σύγχρονων θεωρητικών γνώσεων σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους εργασίας και ιδιαίτερα αυτών που αναφέρονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στην αλληλεπίδραση υγείας και εργασίας και στη μελέτη των παραγόντων που επηρεάζουν αυτή τη σχέση. Επίσης επιδιώκεται η απόκτηση ικανοτήτων πρακτικής εφαρμογής, μέσω της άσκησης στην ολοκληρωμένη προληπτική εξέταση του εργαζόμενου και επισκέψεις σε χώρους εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ορισμός και σκοποί της υγιεινής της εργασίας, ιστορική αναδρομή, σχέση υγείας και εργασίας.
- Νομοθεσία υγιεινής της εργασίας, οργάνωση και λειτουργία υπηρεσιών υγιεινής της εργασίας.
- Νοσηλευτική υγιεινής της εργασίας, ορισμός και πλαισίο λειτουργίας. Οργάνωση συστήματος πρώτων βοηθειών στο χώρο εργασίας.
- Παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων.
- Αγωγή υγείας και προαγωγή της υγείας στο χώρο της εργασίας.
- Αναγνώριση και παρακολούθηση βλαπτικών παραγόντων του περιβάλλοντος εργασίας, Αρχεία δεδομένων του χώρου εργασίας.
- Ένταξη και επανένταξη στην εργασία ατόμων με ειδικές ανάγκες.

- Εργατικό ατύχημα, νομοθεσία, στατιστικά στοιχεία. Παράγοντες πρόκλησης ατυχημάτων, αρχές ασφαλείας εργασίας και πρόληψη ατυχημάτων.
- Επαγγελματική ασθένεια, νομοθεσία, στατιστικά στοιχεία.
- Τοξικολογία, όρια έκθεσης
- Επαγγελματικά νοσήματα κατά συστήματα, επαγγελματικός καρκίνος.
- Εργονομία και ψυχολογία της εργασίας.
- Επιδημιολογία, εφαρμογές στην υγιεινή της εργασίας.

Εργαστηριακό μέρος

- Μελέτη εικονικών καταστάσεων –με τη χρήση πολλαπλών εποπτικών μέσων– ώστε να δοθεί η δυνατότητα εμβάθυνσης σε ειδικά θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας.
- Λήψη επαγγελματικού ιστορικού και εκμάθηση και εξάσκηση στη σπιρομέτρηση, ακοομέτρηση, οπτική εξέταση, ηλεκτροκαρδιογράφημα, κ.λπ., στα πλαίσια της ολοκληρωμένης προληπτικής εξέτασης του εργαζομένου στο χώρο του εργαστηρίου πρόληψης και στις υπηρεσίες υγιεινής της εργασίας όπου γίνονται επισκέψεις.
- Πολυπαραγοντική ανάλυση θέσης εργασίας, με χρήση ερωτηματολογίου και παραδείγματα από το χώρο παροχής φροντίδας υγείας.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Υγεία και Εργασία

Ε. Βεληνάκης, Π. Σουρτζή
ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις ΜΕΠΕ
1η έκδοση 2009

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Ιατρική της Εργασίας, Επιδημιολογία και Πρό- ληψη

Α. Λινού
ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις ΜΕΠΕ
1η έκδοση 2005

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Παναγιώτα Σουρτζή *(Καθηγήτρια)*

4. Νοσηλευτική Αξιολόγηση (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση των απαραίτητων θεωρητικών γνώσεων και δεξιοτήτων, προκειμένου ο φοιτητής να αξιολογεί και να τεκμηριώνει τα υποκειμενικά και αντικειμενικά δεδομένα που απαιτούνται για το σχεδιασμό της ολοκληρωμένης νοσηλευτικής φροντίδας του ασθενή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Δομή του Νοσηλευτικού Ιστορικού. Συγκρότηση του Νοσηλευτικού Φακέλου.
- Συλλογή υποκειμενικών δεδομένων. Η συνέντευξη με τον ασθενή και την οικογένεια.
- Μέθοδοι συλλογής αντικειμενικών δεδομένων. Κλινική Νοσηλευτική Αξιολόγηση.
- Εκτίμηση της διανοητικής κατάστασης ασθενούς.
- Αξιολόγηση της Διατροφικής Κατάστασης και της Ενυδάτωσης.
- Συλλογή αντικειμενικών δεδομένων κατά την αξιολόγηση του Δέρματος και των Λεμφαδένων.
- Νοσηλευτική αξιολόγηση της Καρδιακής Λειτουργίας
- Αξιολόγηση δεδομένων που σχετίζονται με την ακεραιότητα και λειτουργία των Περιφερικών Αγγείων.
- Αντικειμενικά δεδομένα κατά τη νοσηλευτική αξιολόγηση της Αναπνευστικής Λειτουργίας.
- Αξιολόγηση της Κινητικότητας ασθενούς.

- Αξιολόγηση της Απεκκριτικής Λειτουργίας ασθενούς.
- Ιδιαιτερότητες κατά την αξιολόγηση ειδικών ομάδων ασθενών (Ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρία, χρόνιοι ασθενείς, κ.λπ.).
- Αξιολόγηση Εργαστηριακών Δεδομένων.

Εργαστηριακό μέρος

- Επίδειξη τεχνικών νοσηλευτικής αξιολόγησης ανά λειτουργία, με τη χρήση εποπτικών μέσων.
- Πρακτική άσκηση σε προπλάσματα.
- Συζήτηση κλινικών περιπτώσεων σε ομάδες.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- *1^η ΕΠΙΛΟΓΗ*

Κλινική εξέταση, Επίτομο
Seidel H., Ball J., Dains J., Williams Benedict G.
Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD
1η έκδοση 2011

- *2^η ΕΠΙΛΟΓΗ*

Δεν υπάρχει

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Ευάγγελος Κωνσταντίνου (*Καθηγητής*)
Μαρία Καθαφάτη (*ΕΔΙΠ*)

5. Δερματολογία (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Η παροχή βασικών γνώσεων στους φοιτητές ώστε να γίνουν ικανοί:

- να αναγνωρίζουν τις πρωτογενείς και δευτερογενείς στοιχειώδεις βλάβες του δέρματος, τα συνθέςτερα δερματικά εξανθήματα, τις δερματικές εκδηλώσεις που συνοδεύουν συστηματικά νοσήματα και τη διεργασία γήρανσης καθώς και τις μεταβολές που τη συνοδεύουν.
- να αναγνωρίζουν, να αξιολογούν και να κατευθύνουν τα άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο για ανάπτυξη κακοήθους μελανώματος, για πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη Δερματολογία – Ανατομία και φυσιολογία δέρματος – Στοιχειώδεις βλάβες – Εξέταση δερματολογικού ασθενούς.
- Ερυθρηματοληπιδώδεις δερματοπάθειες: Ψωρίαση – Ομαλός λειχήνας – Ροδόχρους πιτυρίαση – Ερυθροδερμία.
- Πομφολυγώδη νοσήματα: Πέμφιγα – Πεμφιγοειδές.
- Νοσήματα του συνδετικού ιστού: Ερυθρηματώδης ήλυκος – Δερματομυοσίτιδα – Σκλήροδερμία.
- Νοσήματα τριχοσμηματογόνου μονάδας: Ακμή – Ροδόχρους ακμή – Διαπυκτική ιδρωταδενίτιδα – Αλωπεκίες.

- Δερματίτιδα εξ επαφής (αλλεργική – ερεθιστική) – Ενδογενές έκζεμα (ατοπική δερματίτιδα, σμηγματορροϊκή δερματίτιδα, νομισματοειδές έκζεμα, δυσιδρωσικό έκζεμα).
- Βακτηριδιακές, ιογενείς, μυκητιασικές και παρασιτικές λοιμώξεις δέρματος
- Κνίδωση – Αγγειοοίδημα – Οζώδες ερύθημα – Πολύμορφο ερύθημα – Τοξική επιδερμική νεκρόλυση
- Φαρμακευτικά εξανθήματα
- Δερματικές εκδηλώσεις συστηματικών νοσημάτων

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Andrew's Νοσήματα Δέρματος, Επίτομο William James, Timothy Berger, Dirk Elston
Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD
Αθήνα, 2011

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Δεν υπάρχει

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Αλέξανδρος Κατούλης
(Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ)

6. Παθοφυσιολογία των Νόσων (Ε) (Παθολογική Φυσιολογία)

ΣΚΟΠΟΣ

Η κατανόηση της απόκλισης από την φυσιολογική λειτουργία που οδηγεί στην γένεση και έκφραση των νοσημάτων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Τραύμα-φλεγμονή-επιδιόρθωση ιστών. Ενδογενή και εξωγενή αίτια ιστικής βλάβης, Γεγονότα που ακολουθούν το τραύμα, Νέκρωση, Εκφύλιση, Απόπτωση, Φλεγμονή, Επιδιόρθωση, Φλεγμονή - Οξεία και χρόνια
- Παθήσεις ανοσοποιητικού συστήματος. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας του ανοσοποιητικού συστήματος, Ανοσοανεπάρκειες, Αντιδράσεις υπερευαισθησίας, Αυτόνοσες παθήσεις
- Παθήσεις Κεντρικού και περιφερικού νευρικού συστήματος. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας, Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, Λοιμώξεις, Πονοκέφαλος, Επιληψία, Εκφυλιστικές παθήσεις, Διαταραχές του ύπνου, Νευροανοσολογία, Περιφερικές νευροπάθειες
- Παθήσεις μυοσκελετικού συστήματος. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας, Μυϊκή αδυναμία, Μυϊκή δυστροφία, Μυοσίτιδες, Βαρεία Μυασθένεια, Αρθρίτιδες, Οστεοαρθρίτιδες, Οστεοπενία και οστεοπόρωση
- Αγγειακό Σύστημα. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας. Αθηροσκλήρυνση, Φλεβοθρόμβωση-θρομβοφλεβίτιδα, Ανεπάρκεια αγγείων, Κιρσοί, Αγγειίτιδες, Αρτηριακή υπέρταση και οι επιπτώσεις της
- Καρδιά και κυκλοφορικό σύστημα. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας, Αθηροσκλήρωση στεφανιαίων αρτηριών, Στηθάγχη, Έμφραγμα μυοκαρδίου, Συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια, Υπέρτασική καρδιακή νόσος, Ρευματική καρδιακή νόσος, Αιφνίδιος θάνατος-Αίτια και μηχανισμοί αυτού, Μυοκαρδιοπάθεια
- Αιμοποιητικό Σύστημα. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας, Αναιμίες, Διαταραχές αιμοπεταλίων, Αιμορραγικές διαταραχές και διαταραχές πήξεως, Λευχαιμία, Λέμφωμα, Πολλαπλό μυέλωμα, Γενική εξέταση αίματος
- Πνεύμονας. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας, Καρκίνος του πνεύμονα, Πνευμονία-πνευμονίτιδα, Χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια, Κυστική ίνωση. Ατελεκτασία, Βρογχεκτασία, Αναπνευστική ανεπάρκεια
- Γαστρεντερικός σωλήνας. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας, Δυσκοιλιότητα, Διάρροια, Σύνδρομο ευερεθίστου εντέρου, Σύνδρομο δυσαπορρόφησης, Πεπτικό έλκος, Γαστρο-οισοφαγική παλινδρόμηση, Βουβωνοκήλη, Οξεία σκωληκοειδίτιδα, Καρκίνοι γαστρεντερικού- Αιμορραγίες
- Ήπαρ, χοληδόχος κύστη και πάγκρεας. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας, Χοληλιθίαση, Χοληκυστίτιδα, Ηπατίτιδα, Κίρρωση, Ηπατοκυτταρικό καρκίνωμα, Παγκρεατίτιδα, Παγκρεατικός καρκίνος

- Ενδοκρινικό Σύστημα. Ανασκόπηση δομής και λειτουργίας, Σακχαρώδης διαβήτης, Μεταβολικό Σύνδρομο – Παχυσαρκία, νοσήματα του θυρεοειδούς, νοσήματα της υπόφυσης, νοσήματα επινεφριδίων, ορμόνες του καταμήνιου κύκλου
- Λοιμώδεις νόσοι. Λοίμωξη και αμυντικοί μηχανισμοί του οργανισμού, η επίδραση των λοιμωδών νόσων στην υγεία του πληθυσμού, Βακτηριακές λοιμώξεις, Ιογενείς λοιμώξεις, Λοιμώξεις από ρικέτσιες, Μυκητιασικές λοιμώξεις, Λοιμώξεις από πρωτόζωα, Λοιμώξεις από έθιμινθες
- Μοριακή και εξατομικευμένη ιατρική. Γενετικές μελέτες πολυμορφισμών, γενωμική – πρωτεωμική - μεταβολομική, Βιοδείκτες και η χρησιμότητα τους στην διάγνωση και την θεραπευτική των νοσημάτων

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Παθοφυσιολογία Νόσων

Hart & Loeffler

Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD

1η έκδοση/2013.

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Παθοφυσιολογία

Damjanov, Jran, Επιμέλεια: Χ. Μουτσόπουλος

Ιατρικές εκδόσεις ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ

1η έκδοση/2009.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Παναγιώτης Βλαχογιαννόπουλος

(Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ)

7. Δεξιότητες Επικοινωνίας (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος η κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζει η σχέση και επικοινωνία μεταξύ αρρώστου και προσωπικού υγείας καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων που συμβάλλουν στην ψυχολογική στήριξη του αρρώστου και της οικογένειάς του σε διάφορες φάσεις της αρρώστιας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Επικοινωνία: Ορισμός και παράμετροι που την προσδιορίζουν.
  - Βασικές αρχές των θεωριών της επικοινωνίας: Το γραμμικό μοντέλο.
  - Βασικές αρχές των θεωριών της επικοινωνίας: Το συστημικό μοντέλο.
  - Η συναλληλική προσέγγιση και κατανόηση της επικοινωνίας.
  - Η φαινομενολογική προσέγγιση.
  - Η μη λεκτική επικοινωνία – Η γλώσσα του σώματος.
  - Φραγμοί στην επικοινωνία – Προϋποθέσεις επικοδομητικής επικοινωνίας.
  - Δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης (I): Η πρώτη συνάντηση με τον άρρωστο.
  - Δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης (II): Κατανόηση του υποκειμενικού βιώματος του αρρώστου.
  - Δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης (III): Αναγνώριση των αναγκών και προσδιορισμός των προβλημάτων που απασχολούν τον άρρωστο, ή συγγενή.
  - Διαχείριση έντονων συναισθηματικών αντιδράσεων.
- Ανακοίνωση «δυσάρεστων» πληροφοριών σχετικά με θέματα υγείας.
  - Ενημέρωση του αρρώστου και των συγγενών σε κρίσιμες καταστάσεις υγείας.

Διδακτικό μέρος

- Συμμετοχή σε ασκήσεις και σε role play με στόχο την ανάληψη των φραγμών επικοινωνίας και την απόκτηση δεξιοτήτων ενεργητικής ακρόασης στη σχέση νοσηλευτή-αρρώστου.
  - Προϋποθέσεις για την εδραίωση «θεραπευτικής σχέσης».
  - Δεξιότητες μη-λεκτικής επικοινωνίας
  - Δεξιότητες επανάληψης, παράφρασης και αντανάκλασης του συναισθήματος.
  - Δεξιότητες προσδιορισμού του προβλήματος που απασχολεί τον άρρωστο.
  - Δεξιότητες στήριξης και συνοδείας του αρρώστου και των συγγενών του.
  - Δεξιότητες που αφορούν την ενημέρωση του αρρώστου σε θέματα υγείας.
- Ανάληψη περιπτώσεων μέσω της παρακολούθησης βιντεοσκοπημένων συνεντεύξεων με ασθενείς ή συγγενείς του αρρώστου.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση θα γίνει μέσω προφορικών εξετάσεων (70%) σε συνδυασμό με τον προφορικό βαθμό του φοιτητή που θα πηγάζει από τη συμμετοχή του στις εργαστηριακές ασκήσεις κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (30%).

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

**Η τέχνη της επικοινωνίας στο χώρο της υγείας:
ένας πρακτικός οδηγός**

Melissa Piasecki

Εκδότης: Α. Παπασωτηρίου και ΣΙΑ Ι.Κ.Ε.

1η έκδοση 2008

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: “Δεξιότητες Επικοινωνίας στο χώρο της υγείας”, Δανάη Παπαδάτου 2011 (σε ηλεκτρονική μορφή)

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Βασικές Δεξιότητες Συμβουλευτικής

Richard Nelson-Jones

Εκδότης: Πεδίο Α.Ε.

Αθήνα, 1η έκδοση 2009

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: “Δεξιότητες Επικοινωνίας στο χώρο της υγείας”, Δανάη Παπαδάτου 2011 (σε ηλεκτρονική μορφή)

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ

Δανάη Παπαδάτου (*Καθηγήτρια*)

Αντωνία Πασχάλη (*Αναπλ. Καθηγήτρια*)